

& DOOR KARLIJN DE BRUIN

De EHDS is geen plan meer: het is wet. En dat verandert hoe we in de zorg informatie delen. Daarom krijgt de rubriek die je eerder kende als Daarom Europa, een nieuwe naam: EHDS in Nederland.

De richtlijnen bestaan uit samenhangende onderdelen. Business specificaties beschrijven de context en het doel van gegevensuitwisseling, semantische specificaties leggen de betekenis van gegevens vast en informatiemodellen bieden structuur. Functionele specificaties beschrijven hoe systemen gegevens op gestandaardiseerde wijze uitwisselen. Samen vormen deze onderdelen een brug tussen zorgpraktijk en ICT.

Daarnaast is gewerkt aan randvoorwaarden voor toepassing, zoals kaders voor certificering en labelling van systemen en afstemming met bestaande Europese initiatieven zoals MyHealth@EU. Ook zijn nieuwe gegevenscategorieën uitgewerkt, waaronder medische testresultaten en medische beeldvorming, naast bestaande toepassingen zoals patiëntsamenvattingen en elektronische medicatievoorschriften.

De Nederlandse inbreng

Nederland heeft, met Nictiz in een centrale rol, actief bijgedragen aan deze resultaten. Bestaande nationale afspraken en ervaringen zijn ingebracht, zoals de zib-methodiek (zorginformatiebouwstenen), NEN-normen en beleidsontwikkelingen zoals de Wegiz en de Nationale Visie en Strategie.

Op onderdelen, zoals medische beeldvorming, vervulde Nederland een trekkersrol. Nictiz speelde verder een belangrijke rol in het verbinden van

Afronding Xt-EHR: belangrijke stappen voor EHDS

Europese afspraken over patiëntgegevens: betekenis voor de praktijk

Stel: je behandelt een patiënt en wilt een patiëntsamenvatting of medische beelden uit een ander Europees land raadplegen. Hoe zorg je dat die informatie beschikbaar is en goed te interpreteren? In het Europese Xt-EHR-project zijn hiervoor concrete afspraken uitgewerkt. Als bouwsteen voor de European Health Data Space (EHDS) toont Xt-EHR hoe gegevensuitwisseling werkt. Vanuit zorgscenario's is uitgewerkt welke gegevens nodig zijn, wat die betekenen en hoe systemen ze technisch uitwisselen. Daarbij is gewerkt met diverse internationale terminologieën en codestelsels – zoals SNOMED en LOINC – om gegevens eenduidiger interpreteerbaar te maken

Europese ontwikkelingen met het Nederlandse zorgveld. Via informatiesessies, consultaties en publicaties werden zorgverleners, leveranciers en beleidsmakers actief betrokken. Dit verrijkte Europese inzichten met praktijkervaring en maakte tijdige terugkoppeling naar Nederland mogelijk.

Betekenis voor de zorg

De opbrengsten van Xt-EHR zijn geen eindoplossing, maar vormen wel een stevige basis voor de verdere ontwikkeling van de EHDS. Ze maken het mogelijk gericht te werken aan betere gegevensuitwisseling in de zorg. Zo bieden de implementatierichtlijnen concrete handvatten voor het ontwikkelen en inrichten van systemen voor (internationale) gegevensuitwisseling. In de publicatie *Drie jaar Xt-EHR*¹ licht Nictiz deze opbrengsten en de Nederlandse bijdrage toe. Door gezamenlijke afspraken over structuur en betekenis van gegevens ontstaat meer eenduidigheid, wat helpt bij het consistent gebruiken en interpreteren van informatie.

Ook sluiten de resultaten aan bij bredere ontwikkelingen rondom patiënttoegang en regie op gegevens. De EHDS zet hier sterk op in en de uitwerking binnen Xt-EHR ondersteunt deze beweging door te laten zien hoe dit technisch en functioneel kan worden ingericht. Zo beschrijven de richtlijnen hoe een zorgverlener medische beelden uit een ander land kan opvragen. Ze gaan in op de zorgsituatie waarin dit nodig is, welke gegevens worden gedeeld en hoe systemen deze ophalen en eenduidig weergeven.

Voor leveranciers en zorgorganisaties bieden de richtlijnen daarnaast waardevolle inzichten in de richting die Europa op beweegt. Tegelijk zijn het geen definitieve kaders. De resultaten van Xt-EHR worden de komende tijd verder uitgewerkt in Europese uitvoeringshandelingen

(implementing acts) binnen de EHDS-wetgeving. Deze handelingen worden uiterlijk in maart 2027 verwacht en kunnen nog leiden tot aanpassingen in de specificaties.

Aansluiten op de praktijk

De resultaten van Xt-EHR geven EU-lidstaten en marktpartijen richting voor wat de EHDS straks vereist. Dit zijn nog geen definitieve vereisten: de Europese Commissie werkt ze samen met de lidstaten verder uit. Voor Nederland bieden de uitkomsten al houvast. Ze maken inzichtelijk waar de huidige praktijk nog niet aansluit en waar verdere standaardisatie nodig is. Dit raakt direct aan de inrichting van systemen en de manier waarop gegevens beschikbaar komen in de zorg.

De vertaling van Europese afspraken naar de Nederlandse situatie vraagt om samenhang en regie. Vanuit de rol als nationale kennisorganisatie en de betrokkenheid bij Xt-EHR kan Nictiz hierin een verbindende rol vervullen. Dat gebeurt onder andere door Europese specificaties te duiden en te vertalen naar toepasbare informatiestandaarden, en door deze beschikbaar te maken via publicaties, handreikingen en implementatieondersteuning.

Ook brengt Nictiz zorgaanbieders, leveranciers en beleidsmakers samen via bijeenkomsten en kennisdeling, zodat Europese ontwikkelingen aansluiten op de Nederlandse praktijk. In juni organiseert Nictiz opnieuw een bijeenkomst over Europese ontwikkelingen rondom gegevensuitwisseling in de zorg. Updates hierover worden gedeeld via de Nictiz-kanalen. ■

Referentie

- 1.